

Asia: VN/10364/2022

Sosiaaliturvaetuuksien ulosmittaus; työryhmän mietintö

1. Sosiaaliturvaetuuksien ulosmittaus

Pidättekö ehdotusta kannatettavana?

-

Millaisia vaikutuksia ehdotuksen toteuttamisella nähdäksenne olisi?

-

Millaisia kustannuksia ehdotuksen toteuttamisesta aiheutuisi (mm. tietojärjestelmäkustannukset)?

-

Mahdolliset muut kommentit ehdotuksesta?

Ehdotuksen mukaan ulosmittauskiellosta säädettäisiin vain niiden etuuksien osalta, jotka myönnetään eläke- tai sosiaalilainsäädännön nojalla määrättyyn tarkoitukseen. Voimassa olevaa lakia vastaavasti tällaisia, määrättyyn tarkoitukseen myönnettäviä etuuksia koskisi siis myös jatkossa ulosmittauskielto. Niitä ei myöskään – kuten ei nykyisinkään – otettaisi huomioon tulopohjaa laskettaessa. Muutoksena voimassa olevaan muiden, mietinnössä tarkoitettujen etuuksien ulosmitattavuus määräytyisi sillä perusteella, ylittääkö etuuden määrä suojaosuuden määrän. Nämä etuudet olisivat siten ulosmittauskelpoisia, mutta niiden ulosmitattavuus riippuisi etuuden määrästä.

Mietinnön perusteella ehdotus tarkoittaisi toteutuessaan sitä, että suojaosuus paitsi vaikuttaisi velallisen palkan ulosmittauksen määrän laskentasäännön valintaan ja olisi se minimimäärä, joka velalliselle on aina vähintään jäätävä, myös määrittäisi sen, onko mietinnössä tarkoitettu, voimassa olevan lain mukaan ainoastaan tulopohjassa huomioon otettava etuus ulosmitattavissa.

Katson, että asian jatkovalmistelussa tulisi tarkoin arvioida, mitä nyt ehdotettu muutos etuuksien ulosmittauskelpoisuuteen ja niiden ulosmitattavuuteen käytännössä tarkoittaisi ja missä määrin ehdotus tosiasiaassa tarkoittaisi muutosta nykyiseen, kun kyseiset etuudet mietinnössä esitetyn perusteella ilmeisesti pitkälti jäisivät alle suojaosuuden. Jatkovalmistelussa olisi aiheellista

perusteellisesti ja laaja-alaisesti arvioida niitä vaikutuksia, joita voimassa olevassa laissa ulosmittauskiellon alaisiksi säädettyjen etuuksien muuttamisella ulosmittauskelpoisiksi kunkin etuuden kohdalla olisi ja tässä arvioinnissa ottaa erityisesti niiden etuuksien kohdalla, jotka ovat kansaneläkelain mukaisesti ulosmitattavissa vain lapselle maksettavan elatusavun tai siihen rinnastettavan vahingonkorvauksen perimiseksi, huomioon lapsen etu. Määrällisesti suojaosuutta suurempana, nykyisin ulosmittauskiellon alaisena, mutta ehdotuksen mukaan ulosmittauskelpoisena olisi mietinnön perusteella muun muassa takuueläke. Jatkovalmistelussa on aiheellista myös tarkoin arvioida takuueläkkeen ja suojaosuuden keskinäistä suhdetta.

2. Tulojen ulosmittausjärjestelmä

Pidättekö ehdotusta kannatettavana?

-

Millaisia vaikutuksia uudistuksen toteuttamisella nähdäksenne olisi?

-

Millaisia kustannuksia uudistuksen toteuttamisesta aiheutuisi (mm. tietojärjestelmäkustannukset)?

-

Muut mahdolliset kommentit ehdotetuista laskentasäännöistä ja ulosmittausjärjestelmän uudistamisesta?

Uudistushankkeen tässä vaiheessa en anna lausuntoa työryhmämietinnön tulojen ulosmittausjärjestelmän uudistamista koskevasta osasta.

Kumpaa vaihtoehtoa pidätte lähtökohtaisesti parempana? Voitte perustella vastauksenne valitsemanne vaihtoehdon alla olevaan tekstikenttään:

-

Voimassa olevan ulosottokaaren mukaan velallisen suojaosuus on suurempi, jos hänellä on elatuksen varassa puoliso, oma lapsi tai puolison lapsi. Työryhmän näkemyksen mukaan olisi perusteltua harkita, tulisiko velallisen elatuksen varassa olevina jatkossa ottaa huomioon ainoastaan lapset eli poistaa mahdollisuus puolison huomioon ottamiseen. Miten arvioitte ehdotusta?

-

Työryhmä on esittänyt kaksi vaihtoehtoista tapaa elatuksen varassa olevien huomioon ottamiseksi. Kumpaa vaihtoehtoa pidätte parempana? (Vaihtoehtoja arvioitu mietinnössä s. 57–59). Voitte perustella vastauksenne valitsemanne vaihtoehdon alla olevaan tekstikenttään:

-

Kumpaa vaihtoehtoa pidätte parempana? Voitte perustella vastauksenne valitsemanne vaihtoehdon alla olevaan tekstikenttään:

-

3. Muut mietintöä koskevat huomiot

Kirjoittakaa muut mahdolliset huomionne alla olevaan kenttään

-

Arjola-Sarja Terhi

Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia - Apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin